

Editörden / Editorial

Kıymetli Araştırmacılar,

Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nin yayın organı Tevilat Dergisi'nin "Sünnet'in Aktüel Değeri" temalı Haziran 2025 (6/1) sayısını okuyucularımızla buluşturmanın heyecanı ve mutluluğu içindeyiz.

Hız. Peygamber, vahyi sadece tebliğ etmekle kalmamış; onun nasıl anlaşılacağını ve yeryüzünde kendi döneminde nasıl yaşanacağını sözlü ve fiilî olarak beyan etmiştir. Bu nedenle Hız. Âişe, Hız. Peygamber'in ahlâkını soranlara, "Siz Kur'ân okumuyor musunuz? Onun ahlâkı Kur'ân'dı." cevabıyla, onun yaşantısını vahyin ete kemiğe bürünmüş hâli olarak tarif etmiştir. İslam dinini soyut bir inanç sisteminden yaşanabilir bir hayat tarzına dönüştüren Hız. Peygamber'in sünneti, vahyin anlaşılmasına katkı sağlayan beyanların yanı sıra, doğrudan vahyin değinmediği alanlarda da insanlığa yol gösteren söz ve uygulamalarıyla, her

dönemde Müslümanlara rehberlik etmiş ve dinin doğru anlaşılmasını sağlamıştır.

İslam âlimleri, her dönemde Hz. Peygamber'in sünnetini çağın şartlarına göre yorumlamış ve toplumlarına ışık tutmuşlardır. Sünnetin pratikleri ve şerhleri ile dinin doğru anlaşılması için gösterilen her türlü gayret hem makbuldür hem de farz-ı kifâyedir. Nebevî ifadeyle bu meşaleyi kıyamete kadar taşıyacakların Allah yüzlerini ak eylesin.

Sünneti çağa taşıma çabasını bir nebze olsun yansıtmayı hedeflediğimiz "Sünnetin Aktüel Değeri" temalı bu sayımızda, dokuz araştırma makalesi ve üç kitap incelemesi yer almaktadır.

Gönderilme tarihine göre bu sayımızdaki ilk makale, Öğr. Gör. Dr. Hüseyin Sudan'ın, "İslam Hukukunda Dinî Hüküm Yargısal Hüküm Ayrımı (Diyânî ve Kadâî Hükümler)" adlı makalesidir. Bu çalışmada İslam hukukunda dinî hüküm ile yargısal hüküm ayrımı üzerinde durulmakta ve bu ayrımın İslam hukukundaki hüküm tasnifine olan etkisi açıklanmaktadır.

Araştırma makalelerinin ikincisi Ali Ajeen'in "Cheryl Benard'ın "Sivil Demokratik İslam" Kitabında Hadis-i Nebevî Anlayışı" başlığını taşıyan çalışmasıdır. Bu makalede müellifin hadis metinlerinin anlaşılmasına büyük önem atfettiği, ancak bunu modernist bir perspektifle yapmaya çalıştığı dolayısıyla İslam ilim tarihinde hadislerin anlaşılması için tesis edilen ilmî esasları dikkate almadığı tespitleri yapılmıştır. Bu durumun İslam kimliğinin oluşumunda belirleyici bir unsur olan sünnetin konumunu zayıflatmaya hizmet ettiği öne sürülmüştür.

Üçüncü olarak Dr. Halil Orot'un "Salâhaddîn İdlibî ve Hadis İlmi Çalışmalarındaki Metodolojik Anlama ve Değerlendirme Yöntemi" adlı makalesinde; Salâhaddîn İdlibî'nin hadis çalışmalarındaki metodolojik anlama ve değerlendirme yönteminin hadislerin çağdaş düşünsel meydan okumalar karşısında dengeli bir sünnet anlayışına katkı sunduğu tezi işlenmiştir.

Mustafa Özyiğit'in, kaleme aldığı "Hadislerin Kur'ân Tefsirindeki Fonksiyonel Değeri: Klasik Tefsir Geleneğinde Anlam İnşası ve Yorumsal Katmanlar" adlı dördüncü makalede; hadislerin tefsirdeki işlevleri ve anlam inşasına olan katkıları analiz edilmiştir.

Hadislerin literal (zahiri), metaforik (mecazî) ve işârî (tasavvufî) düzeyde Kur'ân ayetlerini nasıl şekillendirdiği değerlendirilerek Sünnetin Kur'ân'ı açıklamadaki epistemolojik statüsü tartışılmıştır.

Beşinci sırada Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Özüçalışır'a ait "Kur'an'da Toplumsal Ahlakın İnşası: Bireyden Cemaate Bir Model" adlı makalede, Kur'an perspektifinden bireyden cemaate uzanan bir toplumsal ahlak modeli inşası konu edinilmiştir. Makale, Kur'an'ın birey merkezli fakat toplum bilincine dayalı bir ahlak inşası önerdiği ve bu modelin günümüz toplumları için önemli imkânlar sunduğu tezini savunmaktadır.

Altıncı sırada yer alan Hanifi Uğuz'un, "Makbul Olmasına Rağmen İhtilaf Nedeniyle Merdud Olan Hadis Türleri: Şâz ve Muztarib Hadisler" adlı makalesinde, şâz ve muztarib hadislerin kaynakları, tarihsel gelişimi ve farklı hadis âlimleri tarafından nasıl yorumlandığı ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Doç. Dr. Asmaa Al-Bogha'nın kalemiyle sizlerle buluşan "Nebevi Sünneti Anlamada ve Çağdaş Bilimlerle Etkileşimde Disiplinli Benzeşim Yöntemi" adlı makalede, disiplinler arası "metod benzeşimi" fikri altında kaynak ve hakikat birliği anlayışına dayanan yeni bir yöntem denemesi yapılmıştır. Şer'î metinlerin bilimsel bilgiyle abartısız, tutarlı bir biçimde ilişkilendirilebileceği vurgulanmış, şer'î ilimlerle doğa ve beşerî bilimler arasındaki kopukluğu aşmayı hedefleyen bütüncül bir bilgi modeli önerilmiştir.

Fakültemiz dekanı Prof. Dr. Yusuf Acar tarafından telif edilen "Aktüel Hadisçilik ya da Sünnet'in Çağa Taşınması ve Mevlâna" adlı makalede ise, hadis ilimlerinin nihaî hedefinin, sünnetin günümüz insanınca bireysel ve toplumsal hayatta içselleştirilmesi olduğu kabulünden hareket edilmiş ve Mevlâna'nın hadis ve sünnete müracaat yöntemi incelenerek Sünnetin asrın idrakine sunulmasında takip edilmesi faydalı olabilecek bazı temel ilkeler ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Son olarak, Prof. Dr. İbrahim Kutluay'ın kaleme aldığı "Sünnet'in Aktüel Değerinin Anlamı ve Bu Konudaki Problemler Üzerine" başlıklı makale dergimizin tam da belirlemiş olduğu temaya odaklanmış

Son olarak, Prof. Dr. İbrahim Kutluay'ın kaleme aldığı "Sünnet'in Aktüel Değerinin Anlamı ve Bu Konudaki Problemler Üzerine" başlıklı makale, dergimizin belirlemiş olduğu tema ile doğrudan örtüşmektedir. Söz konusu çalışmada, Sünnet'in uygulanmasında Asr-ı Saâdet dönemindeki şekli ve aynılığı mı yoksa gözettiği ilkenin mi esas alınması gerektiği tartışılmış; bunun yanı sıra Sünnet'in yalnızca tarihsel bir pratik mi yoksa günümüzde de geçerli ve işlevsel bir referans mı olduğu gibi temel sorulara cevap aranmaya çalışılmıştır. Makale, ayrıca Sünnet'in tarihsel ve evrensel yönleri, günümüzdeki değeri, Sünnet'teki değişim ve Sünnet'i terk etmenin olası sonuçları gibi önemli konulara odaklanmaktadır.

Bu anlamlı temayı okuyucuyla buluşturmaya doğrudan katkı sunan tüm yazarlarımıza, yayın sürecinin her aşamasında özveriyle emek sarf eden editör kurulu üyelerimize; ayrıca ilmî tenkit ve değerlendirmeleriyle makalelerin olgunlaşmasına önemli katkılarda bulunan hakemlerimize teşekkür ederim.

Değerli okurlarımızın istifadesine sunduğumuz bu sayının, hem okuyuculara hem de yapılacak akademik çalışmalara katkı sağlamasını temenni ederiz.

Dergimizin Aralık 2025 (6/2) sayısında, "aile" temalı birbirinden kıymetli çalışmaları sizlerin istifadesine sunarak tekrar görüşmek temennisıyla...

Prof. Dr. Recep Tuzcu

"Sünnetin Aktüel Değeri" Sayısı Editörü